

zmateční stížnosti, uplatňovanou s hlediska čís. 5 Šu 281 tr. ř., že prý soud neodůvodňuje svého výroku v tomto směru, poněvadž jej uvádí jen mimochodem a nadbytečně ke konci svých rozsudečných důvodů.

Čís. 2302.

Rozhodnutí o zmateční stížnosti podle Šu 1 zák. z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 nepřísluší samosoudci.

(Rozh. ze dne 2. března 1926, Zm I 77/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhoduje v neveřejném zasedání o stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 15. ledna 1926, jímž byla stěžovatelova zmateční stížnost do téhož rozsudku odmítnuta, usnesl se upozorniti presidium krajského soudu v Chebu, že usnesení, jímž byla zavržena opovězená zmateční stížnost obžalovaného, bylo učiněno samosoudcem, ač přísluší podle Šu 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 soudu sborovému. Na tomto předpisu nebylo ničeho změněno ustanovením Šu 6 zákona ze dne 22. prosince 1921, čís. 471 sb. z. a n., kde se pouze praví: »Trestný čin . . . budiž přikázán k rozsouzení jedinému členu . . .«. Podle Šu 7 tohoto zákona projedná samosoudce věc . . . atd., aniž se však praví, že by byl povolán i k rozhodnutí o zmateční stížnosti po rozumu Šu 1 novely k trestnímu řádu čís. 3 ř. zák. z roku 1878.

Čís. 2303.

Pod pojem »svědectví« (§ 199 a) tr. zák.) nelze podřaditi projevy, jejichž smysl a dosah vyčerpává se v hodnotění právního neb jinakého významu určitých skutečností, obzvláště jsou-li svědkem připojeny k pravdivému vylíčení určitých skutečností a pokud nejde o vědomě nesprávný projev úsudku (subjektivního názoru) svědka, nebo o vědomě nesprávný posudek znaleců.

(Rozh. ze dne 2. března 1926, Zm II 47/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 7. prosince 1925, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) a 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Předmětem odsuzujícího výroku jest svědecká výpověď stěžovatelky toliko v oné části, v níž stěžovatelka po předložení účtu příl. B. seznala, že účtu a písma nezná a že účet není psán ani jejím manželem, ani

nikým z jejich dětí. Rozsudek zjišťuje, že účet byl psán Marií K-ovou, dcerou stěžovatelčinou, a že výpověď jest objektivně křivá; tuto část výroku první stolice zmateční stížnost vůbec nenapadá. Rozhodovací důvody vyslovují dále, že výpověď byla i subjektivně křivá a že stěžovatelka vydala křivé svědectví vědomě ve snaze, pomoci muži ve sporu, čímž žalobce H. utrpěti měl škodu 200 Kč převyšující. Zmateční stížnost jest na omylu, majíc za to, že slova »ve snaze«... »měl«, jsou toliko důvodem předchozí věty o vědomém vydání křivého svědectví. Odůvodňováním tohoto závěru jsou naopak jen úvahy, vřaděné mezi větu o subjektivní křivosti výpovědi, a věty o vědomém vydání křivého svědectví, kdežto stížností zdůrazňovaná slova oné věty jsou částí konečného závěru touto větou projeveného, takže touto větou jest zjištěno: 1. že stěžovatelka věděla v době svědecké výpovědi, že udává nepravdu, 2. že při tom jednala (jsouc vedena snahou, by přispěla svému muži v rozepři, již proti němu vedl H.) ve zlém úmyslu, způsobiti H-ovi (na majetku) škodu 200 Kč převyšující. Zmateční stížnost, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5, 9 písm. a) §u 281 tr. ř., neuvědomila si různý právní význam každé z obou částí onoho závěru k subjektivní skutkové podstatě se vztahujícího a napadá tento závěr v celku, řídíc se názorem, že vůbec nelze stěžovatelce křivou svědeckou výpověď přičítati, nejednala-li v úmyslu směřujícím k poškození Josefa H-a. Názor jest nesprávný. Arciž poukazují začátečná slova §u 199 tr. zák. k povšechným složkám podvodu v §u 197 tr. zák. uvedeným a proto dlužno i pro skutkovou podstatu zločinu křivého svědectví podle §u 199 písm. a) tr. zák. předpokládati zlý úmysl poškozovací. Než v §u 197 jsou jako nositelé zamýšlené škody jmenováni vedle jednotlivců také stát a obec a mezi chráněnými právními statky uvedeny netoliko majetek, nýbrž i jiná práva. Takovým právem, k jehož ochraně čelí právě zvláštní ustanovení §u 199 písm. a) o zločinnosti křivého svědectví, jest nárok státu v zákonech založený, by se při vykonávání soudnictví dozvěděl svými orgány k tomu povolányi na svědcích pravdu; pro subjektivní stránku zločinu křivého svědectví stačí tudíž, aniž třeba zlého úmyslu, směřujícího k další nebo jinaké škodě, zlý úmysl poškozovacího soudu naplněn již vědomím svědka o nepravdivosti jeho výpovědi, takže druhá část rozsudečného závěru, totiž že stěžovatelka jednala ve snaze, pomoci svému muži, čímž H. utrpěti měl škodu 200 Kč převyšující, přichází v úvahu výhradně pro posuzování, má-li zjištěný skutek býti podřaděn netoliko pod ustanovení §§ú 197, 199 písm. a), nýbrž současně i pod ustanovení §§ú 197, 200 tr. zák.

Kdežto pro obor §§ú 197, 200 tr. zák. záleží s hlediska zákonné známky lstivého předstírání toliko na tom, zda závadná výpověď byla vědomě nepravdivou a, nejsouc již na první pohled jako nepravda poznatelnou, způsobilou k uvedení v omyl, jest předpokladem podřadění výpovědi pod ustanovení §§ú 197, 199 písm. a) tr. zák. v první řadě, že jde v ní o svědectví. Stížnost tuto povahu výpovědi popírá, namítajíc, že v ní nešlo o potvrzení nebo popírání skutečností, kterou stěžovatelka sama zpozorovala, nýbrž o projev úsudku, subjektivního ná-

zoru, který v případě i vědomé nesprávnosti vypadá z rámce svědeckví stejně, jako prý vědomě nesprávný posudek znalcův. S námitkou tou však nelze souhlasiti, nehledě ani k tomu, že i náhled o znaleckých posudcích přičí se správnému výkladu, jehož došel zákon v dotčené otázce rozhodnutími bývalého zrušovacího soudu vídeňského č. 4045, 4440 úřední sbírky, odchýlivšími se od stanoviska č. 2740 a od vývodů generální prokuratury v rozhodnutí č. 83 téže sbírky. Předmětem zjišťování jsou při výslechu svědků arciť jen skutečnosti, v minulosti se udavší, a svědecká výpověď jest reprodukcí smyslových postřehů svědka o takových skutečnostech. Proto nelze podřaditi pod pojem svědeckví projevy, jejichž smysl a dosah vyčerpává se v hodnotění právního nebo jinakého významu určitých skutečností («Rechtsansichten und Meinungen» Stooss str. 507), obzvláště, jsou-li, jako ve skutkovém podkladě nálezů č. 3007 předválečné sbírky vídeňského zrušovacího soudu a sb. n. s. č. 1232, svědkem připojeny k pravdivému vyličení určitých skutečností, avšak dlužno si uvědomiti, že ono právo státu směřuje k tomu, by svědek udal čistou a úplnou pravdu (srovnej i § 1 zákona čís. 33 z roku 1868, zákon čís. 223 z roku 1922 »a ničeho nezamlčí« a § 164 tr. ř.), takže se svědek i vědomou neúplností svých údajů prohřešuje zúmyslně proti zákonné povinnosti, přispěti reprodukcí svých smyslových postřehů v celém rozsahu své paměti k informaci soudnictví vykonávajících státních orgánů o skutečnostech pro jejich rozhodování závažných. (Lamasch str. 108 »Retizienz des Zeugen kann, wenn infolge derselben der Gesamteindruck seiner Aussage ein beabsichtigt unrichtiger ist, nach § 199 St. G. strafbar sein). S hlediska tohoto závazku svědka k úplné reprodukcí všech mu povědomých postřehů k předmětu výslechu se vztahujících a s hlediska nutného předpokladu soudce, že svědek své povinnosti v celém rozsahu dostál, není výpověď svědka, že se udála nebo neudála určitá skutečnost, o níž svědek — jak soudci známo — sám přímých smyslových postřehů neučinil, pouhým projevem úsudku, názoru neb osobního mínění, nýbrž současně i v roucho takového projevu odívaným tvrzením nebo popíráním vlastních smyslových skutkových postřehů, jež logicky vynucují neb alespoň umožňují závěr, že se dotčená skutečnost stala nebo nestala. Proto dlužno i v takových projevech shledati kladný nebo záporný údaj o smyslových postřezích ku skutečnostem se vztahujících a tím i svědeckví po rozumu §u 199 písm. a) tr. zák. Opačný stížností hájený názor vedl by netoliko k beztrestnosti svědeckých projevů rázu Fingrem II. 620/621 vytčeného, totiž projevů o tom, zda svědek má za to, že pachatel mohl spáchatí skutek, z něž jest viněn, nýbrž sprostila by sankce §u 199 písm. a) tr. zák. i v civilním a trestním řízení nikoliv vzácné a pro soudcovské rozhodování nanejvýše důležité projevy svědků o tom, zda určitý jednotlivec jest totožným s osobou, jejíž přítomnost na určitém místě pro určitou dobu se zjišťuje. Výpověď, která jest předmětem odsuzujícího výroku, nebyla proto pouhým projevem úsudku neb osobního mnění stěžovatelčina o pravosti účtu, přesněji o tom, pochází-li účet z ruky některého příslušníka rodiny stěžovatelčiny, nýbrž byla současně tvrzením, že jí nejsou z dřívějších smyslových postřehů známy

a povědomy skutečnosti, které by logicky nutily nebo poukazovaly k závěru, že účet byl psán některou z osob ve výpovědi označených, obzvláště Marií K-ovou. Tuto stránku po případě tento dosah závadné výpovědi uvědomil si patrně i nalézací soud, opíraje závěr o vědomé křivosti výpovědi poukazy na vyhotovování účtů za manžela stěžovatelčina K-ovou, na stejnost formátu papíru a podobnost písma a předpokládaje v těchto poukazech zřejmě, že stěžovatelka znala z dřívějších smyslových postřehů onu skutečnost, formát papíru v její rodině pro účty používaného a rukopis svých dětí. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud pokládá tuto výpověď za svědectví.

Čís. 2304.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Podstata vydávání někoho v posměch (§ 11 čís. 2 zákona) záleží zejména v tom, že se snižuje význam vzhledem k jeho postavení (povolání) mu příslušející.

Urážka presidenta výrokem pachatele, oděného za maškarního krále, že představuje Masaryka.

(Rozh. ze dne 3. března 1926, Zm I 592/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 18. června 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky presidenta republiky podle §u 11 čís. 2 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se pouze důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., nedoličuje jej však z největší části po zákonu, opouštějíc základnu skutkových zjištění. Pokud obsahuje právní úvahy, nejsou tyto způsobily otrásti opodstatněností soudcovského výroku. Po skutkové stránce jest zjištěno, že obžalovaný při maškarním plese, oblečen jsa v černý smoking, měl na hlavě škrabošku, pozůstávající z velkého vousu, bílé paruky a zlatově nabarvené papírové koruny a že v restaurační místnosti, kam se ze sálu odebral, na otázku jednoho z hostů, co vlastně představuje, zda krále, císaře či šlechtice, odpověděl: »Masaryka« a to tak hlasitě, že to mohli slyšeti všichni hosté v místnosti v počtu asi 50. Nalézací soud shledal v tomto jednání právem urážku presidenta republiky ve smyslu §u 11 čís. 2 zák. na ochranu republiky. Záležit' podstata vydávání někoho v posměch zejména v tom, že se snižuje význam, příslušející osobě vzhledem k jejímu postavení nebo povolání. Nemůže pak býti pochybnosti, že jednání obžalovaného bylo způsobilým sesměšnění a ve veřejném mínění snížení význam příslušející osobě presidenta republiky vzhledem k eminentní důležitosti, kterou má jako přední ústavní činitel a hlava státu, když ve stavu značně podnapilém, oděn jsa jako